

NOTAT

28. november 2017
17/09414-1
joa-dep

Høringsnotat vedrørende bekendtgørelse om visse betalingsmodtageres pligt til at modtage betaling med kontanter i hele åbningstiden

1. Indledning

Bekendtgørelsen vedrørende visse betalingsmodtageres pligt til at modtage betaling med kontanter i hele åbningstiden blev sendt i høring den 24. oktober 2017 med frist for høringssvar den 21. november 2017. Der er modtaget 24 høringssvar, hvoraf 7 indeholder konkrete bemærkninger til bekendtgørelsen.

Høringssvarerne har givet anledning til mindre ændringer i bekendtgørelsen.

2. Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv finder generelt, at det skal være op til den enkelte betalingsmodtager at vælge, om man ønsker at tage imod kontanter, da det er en omkostningstung betalingsform, der også øger risikoen for røverier. Dansk Erhverv anbefaler videre, at forpligtelsen til at modtage kontanter i første omgang yderligere indskrænkes, så betalingsmodtagere kun vil være forpligtet til at modtage kontanter i tidsrummet kl. 06 til kl. 18 frem for kl. 06 til kl. 22. Dansk Erhverv opfordrer endvidere til, at udførelsen af kontantreglen (jf. lov om betalinger § 81) evalueres senest to år efter ikrafttrædelsen den 1. januar 2018.

De Samvirkende Købmænd bemærker, at man med ikrafttrædelsen af betalingsloven ser frem til en mindre restriktiv regulering af betalingsmodtageres forpligtelse til at modtage kontanter, så betalingsmodtagere får bedre mulighed for at nedbringe risikoen for røverier, og dermed beskytte medarbejderne bedst muligt.

Rådet for Socialt Udsatte påpeger, at man er kritisk overfor den generelle lempelsen af kontantreglen, der er vedtaget af Folketinget, da der fortsat er socialt udsatte grupper, der ikke har eller ikke kan anvende elektroniske betalingsmidler.

SikkerhedsBranchen fremhæver, at kontanter er det sikreste betalingsmiddel på markedet, og finder ikke, at en lempelse af kontantreglen vil gøre en forskel for antallet af røverier.

Kommentar

Det bemærkes generelt, at formålet med bekendtgørelsen er at fastsætte, hvilke typer betalingsmodtagere der skal være forpligtede til at modtage kontanter i hele åbningstiden uanset de generelle lempelser af kontantreglen, der gennemføres med lov om betalinger. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at hensigten er, at bekendtgørelsen vil omfatte betalingsmodtagere, der tilbyder produkter eller tjenester, hvor købet ikke kan udskydes til senere som følge af helbredsmæssige årsager. Der tages således ikke i denne sammenhæng stilling til ønsker om udvidelse eller indskrænkelse af den generelle kontantregel, der gælder for øvrige betalingsmodtagere, der ikke omfattes af bekendtgørelsen.

Hvad angår Dansk Erhvervs ønske om en evaluering af kontantreglen to år efter ikrafttrædelsen samt SikkerhedsBranchens bemærkning om, at man ikke forventer, at de nye regler vil have effekt på antallet af røverier, bemærkes det, at erhvervsministeren vil fremsætte forslag til revision af kontantreglen i folketingssamlingen 2020-2021, jf. § 155 i lov om betalinger. Effekten af bekendtgørelsen og bekendtgørelsens anvendelsesområde vil blive evalueret i den forbindelse.

3. Bemærkninger til de konkrete emner

3.1. Betalingsmodtagere omfattet af bekendtgørelsen (§ 1)

Forbrugerrådet TÆNK, Danske Handikaporganisationer og Rådet for Udsatte finder det positivt, at tandlæger og apoteker mv. forpligtes til at modtage kontanter i hele åbningstiden. Dog mener disse organisationer, at forpligtelsen også skal gælde for taxaer og offentlige transportmidler for at sikre alle borgere adgang til transport til sundhedsydelse i hele døgnet. Rådet for Socialt Udsatte finder endvidere, at restaurationsbranchen skal være omfattet af forpligtelsen, således at udsatte grupper, der kun bruger kontanter, fortsat kan købe mad på alle tider af døgnet.

SikkerhedsBranchen mener, at forbrugere skal have lov til at vælge at betale med kontanter på alle tider af døgnet, hvorfor bekendtgørelsen som minimum bør omfatte virksomheder, der sælger dagligvarer, færdiglavet mad, transportydelser, brændstof og andre almindelige fornødenheder.

De Samvirkende Købmænd finder det acceptabelt, at betalingsmodtagere i sundhedssektoren skal modtage betaling med kontanter i hele åbningstiden. De Samvirkende Købmænd påpeger endvidere, at 4.000 betalings-

modtagere i detailhandelen er godkendt af Lægemiddelstyrelsen til at forhandle et sortiment af håndkøbslægemidler. De Samvirkende Købmænd finder umiddelbart ikke, at denne gruppe af betalingsmodtagere er omfattet af bekendtgørelsen, men påpeger, at høringsbrevet skaber tvivl herom, og opfordrer til, at dette gøres klart. De Samvirkende Købmænd påpeger i forlængelse heraf, at en varegruppe, der kun udgør en minimal del af butikkens totale salg, som det er tilfældet med dagligvarebutikker, ikke bør medføre en pligt til at modtage kontanter i hele åbningstiden. I så fald kan konsekvensen være, at hele varegruppen udmeldes af den pågældende butiks sortiment.

Kommentar

For så vidt angår ønskerne om, at udvide bekendtgørelsens anvendelsesområder, bemærkes det, at det af bemærkninger til lovforslaget fremgår, at hensigten med bekendtgørelsen er, at erhvervsministeren vil pålægge døgnapoteker, lægevagten, tandlægevagten og andre typer af betalingsmodtagere at modtage kontantbetaling i hele åbningstiden. Hensynet er, at købet ikke kan udskydes til senere som følge af helbredsmæssige årsager. Det findes på den baggrund ikke hensigtsmæssigt, at betalingsmodtagere, der tilbyder bl.a. dagligvarer, færdiglavet mad, transportydelser og brændstof, samt restaurationsbranchen også omfattes af bekendtgørelsen.

For så vidt angår bemærkningerne om taxaer og offentlig transport, bemærkes det, at taxaer kan være udsat for en særlig røveririsiko, da betalingsmodtageren (chaufføren) oftest er alene. Yderligere har man i en taxa ikke samme mulighed for eksempelvis at installere lukkede kontanthåndteringssystemer for at imødegå røveririsikoen. Formålet med lovændringen er netop at nedsætte risikoen for røverier. Hvad angår offentlig transport, er der her endvidere ofte tale om ubetjente betalingsmiljøer, der i lov om betalinger er undtaget pligten til at modtage betaling med kontanter. Endvidere bemærkes det, at erhvervsministeren vil fremsætte forslag til revision af kontantreglen i folketingssamlingen 2020-2021, jf. § 155 i lov om betalinger. Effekten af bekendtgørelsen og bekendtgørelsens anvendelsesområde vil blive evalueret i den forbindelse.

Det findes på den baggrund ikke hensigtsmæssigt at udvide bekendtgørelsens anvendelsesområde.

For så vidt angår bemærkningerne fra De Samvirkende Købmænd om håndkøbsudsalg, kan det bekræftes, at bekendtgørelsesudkastet ikke omfatter betalingsmodtagere i detailhandelen, der forhandler visse håndkøbslægemidler efter tilladelse fra Lægemiddelstyrelsen. Udkastet omfatter dog betalingsmodtagere, der er at betegne som håndkøbsudsalg, jf. §

8 i bekendtgørelse om apoteker og sygehusapotekers driftsforhold. Disse betalingsmodtagere kan – i modsætning til betalingsmodtagere i detailhandelen, der kun forhandler et mindre udvalg af håndkøbslægemidler uden tilladelse som decideret håndkøbsudsalg – udlevere receptpligtig medicin. Af denne grund var disse betalingsmodtagere omfattet af udkastet til bekendtgørelsen.

Bemærkningerne fra De Samvirkende Købmænd har dog givet anledning til at genoverveje bekendtgørelsens anvendelsesområde. På den baggrund justeres anvendelsesområdet, således at håndkøbsudsalg og medicinudleveringssteder (jf. §§ 8 og 9 i bekendtgørelse om apoteker og sygehusapotekers driftsforhold) ikke omfattes af bekendtgørelsen.

Det skyldes, at apoteker, apoteksfilialer og apoteksudsalg er ejet af en apoteker, drives i egne lokaler, og at der i disse enheder er ansat faguddannet personale. For så vidt angår håndkøbsudsalg og medicinudleveringssteder ejes disse ikke af apotekeren, men ligger typisk i en anden forretning, hvis hovedsalg er andet end lægemidler, fx en dagligvarebutik.

En forpligtelse til at skulle kunne modtage kontanter i hele åbningstiden vurderes således at være for byrdefuld for håndkøbsudsalg og medicinudleveringssteder, da hovedsalget for de butikker, som agerer hhv. håndkøbsudsalg eller medicinudleveringssted, er andet end lægemidler. De eksterne udsalg er typisk beliggende i tyndt befolkede områder, hvor der er langt til nærmeste apotek. Ved at pålægge pligt til at modtage kontanter i hele butikkens åbningstid kan der være risiko for, at de pågældende bestyrere samlet set finder det for byrdefuldt at opretholde et håndkøbsudsalg eller medicinudleveringssted. Dette kan således gå ud over lægemiddelforsyningen i de pågældende områder.

3.2. Forholdet til hvidvasklovens § 5 (§ 2, stk. 1)

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) påpeger, at man finder det uhensigtsmæssigt, at udkastet til bekendtgørelsen tilsyneladende fjerner forbuddet mod at modtage kontantbetaling over 50.000 kr. i hvidvasklovens § 5 for betalingsmodtagere omfattet af bekendtgørelsen. SØIK påpeger, at store kontantbetalinger for tandlægeydelser udgør en særlig risiko for hvidvask af penge.

Kommentar

Det bemærkes hertil, at det ikke har været intentionen med udkastet at ændre i anvendelsesområdet for hvidvasklovens § 5. For de betalingsmodtagere, der omfattes af bekendtgørelsen, vil retstilstanden således

være den samme som før den 1. januar 2018, hvor bekendtgørelsen sammen med lov om betalinger træder i kraft.

Bekendtgørelsen justeres, således at dette fremstår mere klart.

4. Oversigt over hørte myndigheder og organisationer m.v.

- Advokatrådet
- Andelskassen
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES)
- Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP)
- Arbejdsskadestyrelsen
- Brancheforeningen Dansk Luftfart
- Børsmæglerforeningen
- Danish Venture Capital and Private Equity Association
- Danmarks Nationalbank
- Danmarks Rederiforening
- Danmarks Skibskredit A/S
- Dansk Aktionærforening
- Dansk Arbejdsgiverforening
- Dansk Byggeri
- Danske Advokater
- Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening
- Dansk Ejendomsmæglerforening
- Danske Handicaporganisationer
- Dansk Live – interesseorganisation for festivaller og spillesteder
- Danske Maritime
- Danske Regioner
- Dansk Erhverv
- Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring (DFIM)
- Dansk Industri
- Dansk Investor Relations Forening - DIRF
- Dansk Kredit Råd
- Dansk Metal
- Dansk Pantebrevsforening
- De samvirkende købmænd
- Den Danske Aktuarforening
- Den Danske Finansanalytikerforening
- Den danske Fondsmæglerforening
- Ejendomsforeningen
- Energi- og Olieforum

- FDFA – Foreningen af Danske Forsikringsmæglere og Forsikrings-agenturer
- FDIH – Foreningen for Distance- og Internethandel
- Finans og Leasing
- Finansforbundet
- Finanshuset i Fredensborg A/S
- Finansiell Stabilitet A/S
- FinansDanmark
- Finanssektorens Arbejdsgiverforening
- Forbrugerombudsmanden
- Forbrugerrådet
- Foreningen af Forretningsførere for Udenlandske Forsikringsselskaber
- Foreningen af Interne Revisorer v/ Ane Marie Christensen
- Foreningen af J.A.K. Pengeinstitutter
- Foreningen Danske Revisorer
- FOREX
- Forsikring & Pension
- Forsikringsmæglerforeningen, v/ Direktør Flemming Kosakewitsch
- FSR – danske revisorer
- Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF)
- Garantifonden for indskydere og investorer
- Garban-Intercapital Scandinavia
- Horesta
- Håndværksrådet
- Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation (ISOBRO)
- Investeringsfundsbranchen
- Intertrust (Denmark)
- ISACA Denmark Chapter
- IT-branchen
- IT-politisk Forening
- KommuneKredit
- Kommunernes Landsforening
- Kuratorforeningen
- KøbmandStandens OplysningsBureau
- Landbrug & Fødevarer
- Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug
- Landsforeningen af forsvarsadvokater
- Landsorganisationen i Danmark (LO)
- Lokale Pengeinstitutter
- Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD)
- NASDAQ OMX Copenhagen A/S
- Nets

- Mybanker
- Parcelhusejernes Landsforening
- PostDanmarks Juridiske afdeling
- PROSA – forbundet af it-professionelle
- Realkreditforeningen
- Realkreditrådet
- Regionale Bankers Forening
- Revisornævnet
- Rigsrevisionen
- Roskilde Festival
- Rådet for Social Udsatte
- SikkerhedsBranchen
- Skibs- og Bådebyggeriets Arbejdsgiverforening
- Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet
- Telekommunikationsindustrien i Danmark
- Thomson Reuters Nordic
- Transparency International Danmark
- VP Securities A/S
- Western Union
- ÆldreSagen

Grønland

- Grønlands Selvstyre via Rigsombudsmanden i Grønland

Ministerier/styrelser mv.:

- Beskæftigelsesministeriet
- Datatilsynet
- Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet
- Erhvervsstyrelsen
- Finansministeriet
- Forsvarsministeriet
- Justitsministeriet
- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
- Miljø- og Fødevareministeriet
- Moderniseringsstyrelsen
- Patent- og Varemærkestyrelsen
- Sikkerhedsstyrelsen
- Skatteministeriet
- Statsministeriet
- Søfartsstyrelsen
- Udbetaling Danmark
- Uddannelses- og Forskningsministeriet

- Udenrigsministeriet
- Udlændinge- og Integrationsministeriet
- Økonomi- og Indenrigsministeriet
- Børne- og Socialministeriet
- Undervisningsministeriet
- Kirkeministeriet
- Kulturministeriet
- Transport-, Bygnings- og Boligministeriet
- Sundheds- og Ældreministeriet.

Følgende organisationer, myndigheder m.v. har haft bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet:

- Dansk Erhverv
- Danske Handikaporganisationer
- De Samvirkende Købmænd
- Forbrugerrådet TÆNK
- Rådet for Social Udsatte
- SikkerhedsBranchen
- Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet